1

De ochtendzon verheft zich moeizaam boven het water van de Forsetebukten, werpt haar bleke schijnsel over Nyhamnen en werkt zich via de stegen op naar het Grönsakstorget.

Er is nog niets wat erop wijst dat alles op dat marktplein over slechts enkele uren in een chaos zal veranderen.

Er is vrijwel geen gedrang voor de kraampjes, nog niet. Morgen, wanneer Sint-Michaël pas echt goed gevierd gaat worden, zullen hier twee keer zoveel boeren naartoe zijn gekomen als bewijs dat de laatste oogst van het jaar binnen is en dat de hooischuren nu vol zijn.

Karen Eiken Friis smoort een gaap terwijl ze ongeïnteresseerd naar de stapels pastinaak, wortel en allerlei soorten kool kijkt. Na een onbegrijpelijk lang gesprek met de koopman over de voor- en nadelen van de diverse aardappelrassen heeft Leo eindelijk van elke soort een paar kilo gekocht en de kisten achter zich gelaten.

Met een zucht constateert ze dat haar echtgenoot naar de volgende kraam loopt, waar hij weer een gesprek aanknoopt met een verkoper. Waarom Leo op dit moment zo nodig groenten moet kopen begrijpt ze niet, ze zijn naar de stad gekomen om Oistra te vieren.

En Selma's verjaardag.

Nu draait hij zich om naar Karen en houdt een knolraap omhoog. 'Denk je dat je deze in kunt maken?'

Ze slaat nog net niet haar ogen ten hemel, maar kan

de vraag alleen maar beantwoorden met een opgetrokken wenkbrauw.

'Of misschien fermenteren,' zegt Leo. 'Denk je dat dat lekker zou zijn?'

Hij kijkt verwachtingsvol, alsof hij echt denkt dat zijn vrouw daar een mening over heeft.

'En dat vraag je mij?' zegt ze en ze spreidt haar handen. 'Wanneer heb je mij ooit voedsel zien inleggen?'

'Nee, nee, maar je eet altijd als een wolf,' zegt Leo en hij draait zich weer om naar de marktkoopman.

Karen werpt een blik op Selma, die zich met een verveelde blik over een paar kisten heeft gebogen. Ze hebben al bijna een halfuur tussen de kraampjes gedraafd en zowel Karens geduld als dat van haar dochter is bijna op.

'Moeten we hier de hele dag blijven? Het is wel mijn verjaardag, hoor,' zegt Selma en ze schopt tegen een kist met appels.

Na een intense week met een hinderlijke verkoudheid is Selma nog altijd moe en snotterig; alle plannen voor een feest hebben ze naar het volgende weekend moeten verschuiven, maar vanochtend had het meisje er wat beter uitgezien en nadat ze een hele tijd had lopen zeuren, hadden ze het uiteindelijk goed gevonden dat ze meekwam naar de stad. Eventjes maar, om alle spannende dingen in de haven te bekijken.

Niet om groenten te kopen.

Het komt maar zelden voor dat Leo zijn dochter verveelt, meestal vermaken ze zich prima samen terwijl Karen bedankt voor pleziertjes zoals krabben vangen op een ijskoud kiezelstrand, een schuur bouwen van denappels of met kraaltjes spelen.

Nu ziet ze haar kans schoon om punten te winnen. 'Wat dacht je ervan als jij en ik alvast naar de haven gaan terwijl papa nog even nadenkt over de pastinaken?'

Selma gaat meteen rechtop staan. 'Oesser?' vraagt ze vol verwachting.

Sommige woorden zijn nog altijd lastig, vooral als ze moe en verkouden is.

'Zeker weten, maar voor jou alleen gefrituurde, lammetje van me, dat weet je.'

'Ik ben nu al vijf, hoor,' zegt Selma. Met een verongelijkt gezicht trekt ze het roze tulen rokje goed dat vanochtend in een van de pakjes zat.

Karen kijkt naar de wonderlijke kledingkeuze: een tuinbroek, sneakers, een groengestreepte visserstrui en dan het tulen rokje. Niets ter wereld had haar dochter ervan kunnen weerhouden dat aan te trekken. Alles bekroond met een vuurrode haardos. Het kind ziet er echt uit als een wilde, denkt Karen, die voorbijgangers glimlachend ziet kijken.

Met tegenzin haalt ze haar ogen van haar dochter om Leo te lokaliseren, om vervolgens tot de ontdekking te komen dat hij met vier volle papieren tassen in zijn handen vlak bij hen staat.

'Ik kon geen suikerwortel vinden en ook geen mooie pastinaken,' zegt hij. 'Ik moet morgenvroeg maar terugkomen, wanneer de verkoop echt op gang is gekomen.'

'Doe dat,' zegt Karen en ze bevrijdt hem van twee tassen.

Ze zou er nog geen shilling om durven te verwedden dat Leo morgen puf heeft om weer naar de markt te gaan – de dag na Oistra heeft de hele stad meestal een kater, inclusief Leo Friis.

Dat het oogstfeest en de viering van de heilige Sint-Michaël toevallig op de dag na het grote oesterfeest vallen, schenkt boeren en de dominees geen enkele vreugde. Het zal morgen rustig zijn bij de kraampjes en in de kerkbanken.

Ze lopen naar het Repslagartorget, waar ze de auto hebben geparkeerd, en laden de tassen in voordat ze naar de haven wandelen. Selma, die ondertussen op Leo's schouders zit, torent als een vuurbaken boven de menigte uit.

Het is de laatste zaterdag van september en ongebruikelijk koud voor de tijd van het jaar. De grond is koud van

de nachtvorst die al in grote delen van het land heeft toegeslagen, maar net vandaag is de temperatuur in de lucht in elk geval een paar graden gestegen en de zon schijnt aan een bijna strakblauwe hemel.

Zo is het altijd geweest, zeggen de ouderen. *Ook God wil mooi weer hebben als hij Oistra viert.*

Een tijdelijke clementie, aldus de meteorologen vanochtend op de tv. Tegen de avond zullen regen, wind en kou opnieuw het land binnentrekken, maar op dit moment voelt het alsof een welwillende hogere macht op deze hoogtijdag, de grootste van het jaar, wederom naar de door de wind geteisterde inwoners van Doggerland heeft gewezen.

Langzaam struinen ze door Nyhamnen, waar zich op dit tijdstip nog voornamelijk gezinnen met kinderen tussen de kraampjes bewegen. Vanavond zullen hardrock, blues en jazz uit de luidsprekers stromen, maar op dit moment worden kinderliedjes afgewisseld met dwaze popnummers terwijl clowns en jongleurs hun best doen om de stemming onder de kinderen erin te houden.

Karen en Leo verdragen het lawaai terwijl Selma met grote ogen alles om zich heen in zich opneemt. Ze blijven even bij een jongen op stelten staan, die lange zijden sjaals in alle kleuren van de regenboog uit zijn mouwen en pijpen tevoorschijn tovert. Als Selma er vijf minuten luidkeels van heeft genoten, verliest ze opeens haar belangstelling, dus ze lopen door naar de oesters.

Tegen de avond zal het aanbod waarschijnlijk een stuk groter zijn, maar ook nu staat er al een handvol houten tafels met grote manden en kratten.

Leo en Karen kijken met een kennersblik naar de stapels gewone en Japanse oesters, de rijen zwart brood en de grote tonnen waaruit Heimö-drank met een wisselende mate van troebelheid en een variërend alcoholgehalte wordt getapt. Uiteindelijk kopen ze ieder een dozijn oesters en vragen een paar gefrituurde voor Selma.

Een vertegenwoordiger van het provinciebestuur heeft

zojuist plaatsgenomen op een klein podium verderop en test de microfoon door er met zijn wijsvinger op te tikken. Karen en Leo wisselen een blik van verstandhouding, draaien zich om en gaan snel de andere kant op. Terwijl ze hun papieren bordjes, plastic glazen met Heimö-drank en een pakje appelsap recht proberen houden, lopen ze naar de strandpromenade en gaan op het lage stenen muurtje aan de rand van het havengebied zitten.

'Het is niet als vroeger, toen je de hele nacht Oistra vierde en bij het ochtendgloren wakker werd op het strand,' mompelt Leo, terwijl hij een gewone oester naar binnen werkt.

'Je bedoelt voordat we verantwoordelijke ouders werden? Of bedoel je voordat we plotseling oud werden?'

'Spreek voor jezelf. Ik ben bijna tien jaar jonger dan jij en heb nog een boel te geven.'

'Zeven,' corrigeert Karen hem. 'En je mag bij het optreden vanavond laten zien hoeveel energie je nog over hebt. Kore vertelde dat The Can helemaal vol zit. Hoe laat beginnen jullie?'

'Weet ik niet, maar vermoedelijk pas om een uur of tien, wanneer de meeste mensen hebben gegeten. Als het weer goed blijft, treden we misschien ook wel buiten op.'

Karen neemt een slok van haar Heimö-drank en vertrekt haar gezicht. Lekker is het niet bepaald, maar het hoort erbij.

'Vergeet het maar,' zegt ze droog. 'Ze zeiden op de radio dat er vanavond kans is op regen en krachtige wind. Kennelijk wordt het ook glad. Misschien is God het hele Oistra uiteindelijk toch beu geworden.'

'Of ons,' zegt Leo somber. 'Ja, jou niet natuurlijk,' voegt hij eraan toe, terwijl hij zich omdraait naar Selma, die met een glimmende mond haar derde gefrituurde oester naar binnen werkt en zorgvuldig de schelpen bewaart die papa en mama laten liggen.

Waar Leo en zij die deze keer voor zullen gebruiken, wil Karen niet weten. Hopelijk wordt het niet iets wat thuis aan de muur moet hangen.

Op hetzelfde moment dat ze zich vooroverbuigt om Selma's mond af te vegen, klinkt er op slechts enkele meters achter hen een luide knal.

Leo veert op en draait zich om, maar Karen weet instinctief dat het alleen maar het geluid van een ballon is. Toch gaat haar blik automatisch naar hotel Strand en bij de herinnering aan een totaal andere Oistra kan ze een huivering van onbehagen niet onderdrukken. Het geluid van iets aanzienlijk ergers dan een geknapte ballon had het gebied destijds in een inferno van angst en paniek veranderd.

Ze blijven een tijdje zitten terwijl Selma zich nu eens de ene en dan weer de andere kant op draait om maar niets te missen van de vele mensen die langs de kade lopen, maar haar bewegingen worden steeds langzamer.

'Je begint moe te worden, liefje,' zegt Karen en ze kijkt naar de glanzende ogen. 'Ik denk dat het tijd is om naar huis te gaan.'

Onopvallend giet ze haar laatste restje Heimö-drank aan de andere kant van de muur weg terwijl Leo heroïsch zijn glas leegdrinkt.

'Godsamme,' zegt hij en hij laat een boer. 'Maar wat moet, dat moet.'

2

Met enig gesteun tilt Karen Eiken Friis de laatste twee papieren tassen uit de achterbak en draagt ze naar de buitenkelder.

Ze schuift ze op de onderste plank en vloekt stilletjes wanneer een pot met iets ingelegds – of gefermenteerds – met een licht gekraak op de vloer valt, maar laat hem liggen.

Dan doet ze de deur dicht en schuift de grendel ervoor.

De hond, die luid blaffend op hen afkwam toen ze het erf opreed, drentelt nu kwispelend tussen Karen en de auto heen en weer, blij vanwege het weerzien, alsof ze dagen weg zijn geweest in plaats van een paar uur.

Ze blijft staan, laat zich op haar hurken zakken en krabt hem achter de oren.

'Buster, je weet waarom je niet mee kan naar de stad,' zegt ze.

Of de man van wie Leo de hond een paar jaar eerder heeft gejat nog leeft, valt weliswaar te betwijfelen. De laatste keer dat ze Samuel 'de Schroef' Trygger zag, zat hij zo onder de drugs dat zijn ogen alleen nog maar lege, zwarte gaten waren, maar ze durven het risico niet te nemen.

Karen was woest geworden toen Leo op een dag met de hond was komen aanzetten zonder het eerst met haar te hebben overlegd. Een vuile hond met luizen, misschien agressief gezien de ellendige omstandigheden waarin hij had geleefd.

Maar het had niet lang geduurd of ze was tegen haar zin ontdooid en alleen al bij de gedachte Buster weer kwijt te raken, wordt haar keel dichtgesnoerd.

De hond meenemen naar de stad, waar de Schroef hem kan herkennen, durven ze niet.

Aan de andere kant heb je hier ook niet bepaald te lijden, denkt ze. Buster struint vrijelijk over de hele landtong, beweegt vertrouwd heen en weer tussen het hotel, het restaurant en Ritters boerderij en heeft tot nu toe niet laten blijken dat hij zijn territorium wil verlaten.

Ze verdringt alle gedachten aan haar stijve rug en het feit dat ze tegenwoordig nog maar zelden van de bank opstaat zonder licht te kreunen. Besluit dat het niet zozeer aan haar leeftijd ligt als wel aan luiheid – aan de meest recente MKVT had ze zich weten te onttrekken, maar de volgende keer zal ze er vast niet aan kunnen ontkomen. En de Medische Keuring en Vaardigheidstest van de politie weet meestal met irritante precisie de vinger op elke zwakte te leggen.

Stomme Leo, denkt ze. Ik had hem zelf met zijn tassen moeten laten sjouwen.

Nadat ze uit de haven waren vertrokken, had ze hem afgezet bij de studio, waar hij iets moest regelen of ophalen. Karen had maar met een half oor geluisterd toen hij het had uitgelegd en haar uiterste best gedaan om niet te snauwen dat hij dat wel wat eerder had kunnen zeggen.

Eerlijk gezegd begrijpt ze niet waar hij de energie vandaan haalt. Zelf heeft ze één baan, weliswaar bij tijd en wijle veeleisend, maar Leo heeft er twee. Of drie.

Het werk als studiomuzikant is onregelmatig maar vraagt toch meer tijd dan hij heeft nu het project op de landtong begint te lopen. Hij valt vaak in en helpt Keris in de keuken, en afgelopen zomer hadden ze bovendien elf keer een liveoptreden in de hooischuur gehad, zeven keer met de band waar Kore en Leo zelf in zitten.

En dan nog alle groenten.

'Maar hoe kom je dan thuis?' had ze gevraagd toen ze

hem afzette. 'Ben je van plan het hele eind te lopen?'

'Kore is er ook, dus we kunnen samen terugrijden. Ik ben hoogstens een uurtje weg.'

Minstens twee dus, denkt Karen en ze strijkt Buster nog een laatste keer over zijn oren.

Vervolgens gaat ze staan en loopt naar Selma, die bijna in slaap is gevallen in de auto. Ze legt haar hand even op het voorhoofd van het meisje – gelukkig geen koorts.

Met een nieuwe kreun tilt ze haar half slapende dochter uit het kinderstoeltje, neemt haar op haar heup en loopt in de richting van het brouwhuis.

Halverwege gaat haar telefoon.

Ze zet haar tanden op elkaar en negeert het aanhoudende gerinkel tot ze binnen is en Selma op de bank in de woonkamer heeft gelegd. Het zal Leo, haar zus of een van haar vrienden niet zijn, beseft ze; met hen heeft ze de stilzwijgende afspraak dat ze ophangen als de telefoon een paar keer is overgegaan. Degene die haar nu wil bereiken, lijkt niet van plan te zijn voorkomend te zijn.

Het werk, natuurlijk. Het zal wel weer een ellendige nieuwe moordzaak zijn waarvoor ze naar het politiebureau moet. Een ellendig nieuw onderzoek dat al haar plannen voor vanavond in de war schopt, denkt ze voordat ze het toestel uit haar achterzak vist. Het is ondertussen al elf keer overgegaan.

Niet haar werk.

Haar moeder.

Karen wurmt zich uit haar jas terwijl ze het gesprek aanneemt. Haar ene arm blijft in de mouw steken.

'Hoi mama, momentje…'

Eleanor Eiken heeft geen momentje. 'Harry heeft gordelroos,' zegt ze met een mengeling van ontzetting en opwinding in haar stem.

Karen laat zich naast Selma op de bank zakken.

'Gordelroos…? Wat betekent dat?'

'Blaasjes op zijn halve bovenlichaam. Gemene krengen

die verschrikkelijk veel pijn doen. Je kunt het ook in je ogen krijgen.'

Karen geeft haar pogingen om haar jas uit te trekken op en trekt hem in plaats daarvan weer over haar arm omhoog.

'Blaasjes in je ogen…' zegt ze mat.

'Je hoeft niet alles te herhalen wat ik zeg. Ja, als je pech hebt, kun je het blijkbaar overal krijgen, maar Harry heeft het zoals gezegd in een halve cirkel op zijn bovenlichaam. Hij is er heel erg beroerd aan toe.'

'Is het besmettelijk?'

'Nee, godzijdank niet. Er is geen remedie, maar ik heb Ottmar gebeld, die medicijnen heeft voorgeschreven die verzachtend kunnen werken, iets antiviraals zei hij, geloof ik, maar je moet er binnen drie dagen mee beginnen anders heeft het geen effect.'

Karen leunt achterover en sluit haar ogen bij de woordenvloed. Ze heeft al wel zo'n vermoeden waar dit heen gaat.

'Is hij niet dood?' vraagt ze in een poging om tijd te winnen.

'Wie? Harry?'

'Nee, Ottmar…? Die man moet ondertussen stokoud zijn.'

'Hij is net zo oud als ik, en dat weet je best, we kennen elkaar sinds de lagere school. Maar goed, wil jij een lief lammetje zijn en even bij de apotheek in Grenå aanwippen om die medicijnen op te halen?'

Aanwippen…

'Op welke termijn?' vraagt Karen alert.

Elk tafeltje van The Can is besproken en Magasinet zit vol gasten die naar de stad zijn gekomen om Oistra en Sint-Michaël te vieren. Juist dit weekend is het alle hens aan dek op de landtong van Njord, of je nu mede-eigenaar van het project bent of niet.

Helemaal op en neer naar haar moeder in Langevik kost haar minimaal drie uur.